

Sygn. akt **IC 290/14**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agata Masłowska

Protokolant: Marta Krawiec-Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. O.**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. z siedzibą we W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Banku (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz powódki B. O. kwotę 37.261,97 zł (słownie: trzydzieści siedem tysięcy dwieście sześćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami od 30 października 2013 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej Banku (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz powódki B. O. kwotę 4.333 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt **IC 290/14**

UZASADNIENIE

Pozwem z 10 lutego 2014 r. (k.4-8) powódka B. O. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od strony pozwanej Banku (...) S.A. z siedzibą we W. kwoty 38.304 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 22 października 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Uzasadniając swoje żądanie wskazała, że na podstawie wyroku Sądu R.w (...) z 14 lipca 2005 r., wydanego w sprawie o sygn. akt (...), J. O. był zobowiązany do uiszczania na rzecz powódki renty alimentacyjnej w kwocie 4.000 zł miesięcznie. W związku z zaprzestaniem jej uiszczania, na wniosek powódki wszczęto wobec J. O. egzekucję sądową, prowadzoną przez Komornika Sądowego przy (...) U. K.. W dniu 12 grudnia 2012 r. komornik zajął wszelkie rachunki bankowe J. O. prowadzone przez stronę pozwaną – Bank (...) S.A., w tym rachunek bankowy o numerze (...). Mimo skutecznego zajęcia przez komornika rachunków bankowych J. O., strona pozwana nie wstrzymała możliwości wypłat z powyższego rachunku, w wyniku czego J. O. swobodnie dysponował zgromadzonymi na nim środkami pieniężnymi, które na dzień 11 lutego 2013 r. były równe kwocie 66.698 zł, która to kwota wystarczałaby na pokrycie całości zadłużenia alimentacyjnego oraz przyszłych zobowiązań alimentacyjnych powódki. Strona pozwana naruszyła zatem swoje obowiązki poprzez niewstrzymanie możliwości wypłat z przedmiotowego rachunku, co z kolei doprowadziło do sytuacji, w której uniemożliwiono powódce skuteczną egzekucję zaległych, jak i bieżących alimentów ze środków wpłaconych na powyższe konto. Powódka wskazała, że poniosła szkodę w łącznej

wysokości 38.304 zł. Jako podstawę prawną swego roszczenia powołała art. 892 § 1 kodeksu postępowania cywilnego [dalej: k.p.c.]

W odpowiedzi na pozew (k.154-156) strona pozwana Bank (...) S.A. z siedzibą we W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. Wskazała, że wskazywany przez powódkę rachunek bankowy o numerze (...) nie podlegał zajęciu egzekucyjnemu, gdyż był to rachunek prowadzonej przez J. O. firmy P. P.H. (...), która posiadała status zakładu pracy chronionej. Stosownie zaś do art. 33 ust. 3 b ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych środki zakładowego funduszu rehabilitacji nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej oraz nie mogą być obciążane w jakikolwiek sposób. Z uwagi na to, że na przedmiotowym rachunku znajdowały się takie właśnie środki, rachunek nie podlegał zajęciu. Strona pozwana wyjaśniła, że 1 lutego 2013 r. ponownie wpłynęło do niej zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat, niemniej jednak tym razem komornik dołączył również decyzję Wojewody (...) z 26 października 2012 r., stwierdzającą utratę z dniem 1 października 2012 r. przez P.P.H. (...) statusu zakładu pracy chronionej. Fakt ten stanowił podstawę zajęcia przedmiotowego rachunku bankowego i wstrzymania dokonywania z niego wypłat. W wyniku realizacji zajęcia z powyższego rachunku wyegzekwowana została kwota 2.563,16 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim z 14 lipca 2005 r., wydanym w sprawie o sygn. akt (...), zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 18 lipca 2005 r., zasądzono od J. O. na rzecz B. O. kwotę po 4.000 zł miesięcznie tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny poczynawszy od 17 grudnia 2004 r., płatną do rąk B. O., w terminie do 10-tego dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w wypadku zwłoki w płatności każdej z rat.

Dowody:

- tytuł wykonawczy - wyrok Sądu R.w (...) z 14.07.2005 r. z klauzulą wykonalności, znajdujący się w aktach Kmp (...)

J. O. prowadził działalność gospodarczą pod firmą P. P.H. (...). Decyzją Wojewody (...) z dnia 31 marca 2003 r. temu przedsiębiorstwu przyznano status zakładu pracy chronionej, poczynając od 1 kwietnia 2003 r., na czas nieokreślony. Na potrzeby rozliczeń prowadzonych w ramach funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych tego (...) Bank (...) S.A. prowadził rachunek bankowy o numerze (...).

Decyzją Wojewody (...) z dnia 26 października 2012 r. stwierdzono utratę statusu zakładu pracy chronionej przez P.P.H. (...) z dniem 1 października 2012 r.

Ostatnia wpłata środków z Państwowego Funduszu (...) na powyższy rachunek bankowy J. O. nastąpiła w dniu 2 listopada 2012 r. J. O. nie zawiadomił banku o zmianie statusu prowadzonej firmy i nadal dokonywał operacji na tym rachunku; z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną firmy, był to jedyny rachunek wolny od zajęć, w związku z czym J. O. wykorzystywał go do bieżących rozliczeń, przyjmując na niego wpłaty od kontrahentów i dokonując z niego wypłat w ramach bieżącego prowadzenia działalności gospodarczej.

Dowody:

- kopia umowy rachunku bieżącego z 12.05.2009 r. (k.157-158)
- kopia decyzji z 31.03.2003 r. (k.159-160)
- kopia decyzji z 26.10.2012 r. (k.164)
- wyciąg z rachunku bankowego (k.161)
- zeznania J. O. (k.203)

Wobec niewywiązywania się przez J. O. z wynikających dla niego z powyższego wyroku zobowiązań alimentacyjnych, na wniosek B. O. wszczęte zostało przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne, które prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie (...) U. K. pod sygn. akt Kmp (...). Egzekucja została wszczęta 3 grudnia 2012 r. i na dzień jej wszczęcia zadłużenie alimentacyjne wynosiło 8.300 zł z tytułu alimentów zaległych.

Pismem z 12 grudnia 2012 r. komornik zawiadomił Bank (...) S.A. z siedzibą we W. o zajęciu wszystkich rachunków bankowych J. O., w tym rachunku o numerze (...).

Pismem z 18 grudnia 2012 r. bank zawiadomił komornika o przeszkodzie w realizacji zajęcia egzekucyjnego, polegającej na braku środków pieniężnych na rachunku dłużnika, oraz o wystąpieniu zbiegu egzekucji sądowej z administracyjną. Jednocześnie wskazano, że w przypadku wpływu środków na rachunek dłużnika zajęcie wystawione przez tego komornika będzie realizowane jako pierwsze z uwagi na jego alimentacyjny charakter.

Pismem z 21 stycznia 2013 r. komornik wezwał bank do udzielenia wyjaśnień co do przyczyn braku realizacji zajęcia rachunku o numerze (...).

Pismem z 23 stycznia 2013 r. bank poinformował komornika o dalszym braku środków pieniężnych na zajętych rachunkach bankowych, jak również o tym, że rachunek wskazany w piśmie z 21 stycznia 2013 r. nie podlega zajęciu egzekucyjnemu.

Pismem z 28 stycznia 2013 r. komornik ponownie zawiadomił Bank (...) S.A. o zajęciu rachunków bankowych J. O., załączając do zawiadomienia decyzję Wojewody (...) o utracie statusu zakładu pracy chronionej przez firmę prowadzoną przez J. O.. Na dzień dokonania tego zajęcia zadłużenie wynosiło 14.456,85 zł w zakresie alimentów zaległych i 1.190,75 zł w zakresie kosztów egzekucyjnych, a w kolejnych okresach po 4.322,50 zł miesięcznie w zakresie alimentów bieżących powiększonych o opłatę egzekucyjną. Zawiadomienie o zajęciu doręczono bankowi w dniu 31 stycznia 2013 r.

Pismem z 1 lutego 2013 r. Bank (...) S.A. zawiadomił komornika, że brak środków na rachunkach bankowych, których posiadaczem jest J. O., stanowi przeszkodę w realizacji zajęcia. Ponadto powiadomił, że do rachunków bankowych dłużnika wystąpił zbieg egzekucji sądowej (prowadzonej w sprawie Kmp (...)) oraz administracyjnej (prowadzonej przez Urząd Skarbowy O. oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.). Bank zawiadomił, że w przypadku wpływu środków na rachunek klienta zajęcie w sprawie Kmp (...) będzie realizowane w pierwszej kolejności.

Pismem doręczonym stronie pozwanej w dniu 22 lutego 2013 r. powódka wniosła do banku skargę, podnosząc że mimo treści pisma z 1 lutego 2013 r. zajęcie nadal nie jest realizowane. Zażądała wyjaśnienia przyczyn niezrealizowania zajęcia pomimo dokonywania na rachunek wpłat. Do pisma powódki dołączona była kopia decyzji z 26 października 2012 r., pozbawiającej firmę dłużnika statusu zakładu pracy chronionej.

Strona pozwana pismem z 27 lutego 2013 r. odmówiła udzielenia wyjaśnień, wskazując, że okoliczności te objęte są tajemnicą bankową i że wyjaśnienia udzielone mogą zostać wyłącznie za pośrednictwem komornika.

Pismem z 12 marca 2013 r. komornik zwrócił się do banku o wyjaśnienie przyczyn braku wpłat z zajęcia oraz o wyjaśnienie treści pisma z 23 stycznia 2013 r.

Pismem z 8 kwietnia 2013 r. bank poinformował komornika, że nie posiadał wiedzy, że dłużnik stracił status zakładu pracy chronionej, o czym dowiedział się dopiero z korespondencji komornika. W piśmie tym bank zawarł również informację, że w chwili obecnej przystępuje do realizacji zajęcia przedmiotowego rachunku.

Zaległość alimentacyjna na dzień 28 stycznia 2015 r. wynosiła 90.119,98 zł

Dowody:

- dokumenty w aktach komorniczych Kmp (...), w tym w szczególności zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z 3.12.2012 r. (kopia: k.11), zawiadomienie o zajęciu z 12.12.2012 r. (kopia: k.12), pismo z 18.12.2012 r. (k.19 akt komorniczych), pismo z 21.01.2013 r. (k.23 akt komorniczych), pismo z 23.01.2013 r. (k.45 akt komorniczych), zawiadomienie o zajęciu z 28.01.2013 r. (kopia: k.13, k.162-163) z dowodem doręczenia (k.39 akt komorniczych), pismo z 1.02.2013 r. (kopia: k.14), pismo z 12.03.2013 r. (k.64 akt komorniczych), pismo z 8.04.2013 r. (k.92 akt komorniczych), informacja o stanie zaległości z 28.01.2015 r. (k.233 akt komorniczych)
- kopia pisma z 19.02.2013 r. (k.165-166)
- kopia pisma z 27.02.2013 r. (k.167)

Na rachunek bankowy J. O., prowadzony przez Bank (...) S.A. pod numerem (...) dokonano w okresie pomiędzy 2 lutego 2013 r. a 22 lutego 2013 r. szeregu wpłat, a także wypłacano z niego środki. Łączna kwota wpłat na rachunek wyniosła w tym okresie 72.756,77 zł, zaś wypłat – 72.356,52 zł.

Stan rachunku na dzień 1 lutego 2013 r. wynosił 2.505,40 zł, zaś po rozliczeniu dokonanej w tym dniu wpłaty w kwocie 200 zł i wypłaty w kwocie 2.666,07 zł wynosił 39,33 zł. Na dzień 22 lutego 2013 r. saldo rachunku wynosiło 439,58 zł.

Dowody:

- wyciąg z rachunku bankowego (k.15-17)

W wyniku egzekucji w okresie od 28 stycznia 2013 r. do 22 października 2013 r. na rzecz powódki wyegzekwowano kwotę 13.194,88 zł.

Dowody:

- kopia zaświadczenia z 30.01.2014 r. o dokonanych wpłatach (k.18)

Pismem z 16 października 2013 r. pełnomocnik B. O. wezwał Bank (...) S.A. z siedzibą we W. do zapłaty na jej rzecz kwoty 38.304 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia doręczenia wezwania do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną B. O. w wyniku nieprawidłowego zajęcia rachunku jej dłużnika i umożliwienia mu dokonywania wypłat z zajętego rachunku. Kwota wskazana w wezwaniu stanowiła należność z tytułu zaległych niewyegzekwowanych alimentów na dzień wezwania.

Wezwanie zostało doręczone w dniu 22 października 2013 r.

Dowody:

- wezwanie do zapłaty z 16.10.2013 r. wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru (k.19-23)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Przedstawione powyżej okoliczności faktyczne niniejszej sprawy Sąd ustalił w przeważającej mierze w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy egzekucyjnej Kmp 97/12, prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie R.w (...)U. K., a ponadto w oparciu o pozostałe dokumenty przedłożone przez strony oraz zeznania powołanego w niniejszej sprawie świadka J. O.. Stan faktyczny sprawy był w znacznej mierze bezsporny, w tym w szczególności poza sporem pozostawały najistotniejsze okoliczności mające znaczenia dla rozstrzygnięcia. W toku procesu poza sporem pozostawało, że przeciwko J. O.wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne spowodowane niewywiązywaniem się przez niego z ciążących na nim obowiązków alimentacyjnych względem B. O., wynikających z wyroku Sądu R.w (...)z 14.07.2005 r. Bezspornym było również, że celem wyegzekwowania długu od J. O.prowadzący postępowanie egzekucyjne komornik wystosował do Banku (...) S.A.zawiadomienie o zajęciu i zakazie wypłat z

wszystkich prowadzonych przez ten bank, a należących do w/w dłużnika rachunków bankowych. Nie było też sporne, że w tym czasie dłużnik posiadał firmowy rachunek bankowy w tym banku, który wykorzystywał do bieżących rozliczeń związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa i na którym znajdowały się środki pieniężne w chwili skierowania zawiadomienia o zajęciu. Poza sporem pozostawało, że rachunek ten pierwotnie prowadzony miał być na potrzeby rozliczeń funduszu rehabilitacyjnego zakładu pracy chronionej, w związku z czym był wolny od egzekucji do czasu utraty tego statusu przez przedsiębiorstwo (...)z dniem 1.10.2012 r. Strona pozwana nie kwestionowała wreszcie faktu, że do realizacji zajęcia faktycznie przystąpiła dopiero 8.04.2013 r., mimo że wraz z zajęciem z 28.01.2013 r., doręczonym jej 31.01.2013 r., otrzymała kopię decyzji o pozbawieniu firmy dłużnika statusu zakładu pracy chronionej. Kwestią sporną było natomiast ustalenie, czy Bank (...) S.A.wywiązał się należycie ze swoich obowiązków w zakresie egzekucji z rachunków bankowych oraz czy też na skutek ich niedopełnienia wyrządził szkodę wierzycielowi.

Podstawą prawną roszczenia powódki był art. 415 k.c. w związku z art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 892 § 1 k.p.c. Jak wynika z art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. w celu dokonania egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego komornik przesyła do oddziału lub innej jednostki organizacyjnej banku, w którym dłużnik posiada rachunek, zawiadomienie o zajęciu wierzytelności pieniężnej dłużnika, wynikającej z posiadania rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy, do wysokości należności będącej przedmiotem egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi i wzywa bank, aby nie dokonywał wypłat z rachunku bez zgody komornika do wysokości zajętej wierzytelności, lecz przekazał bezzwłocznie zajętą kwotę na pokrycie należności albo zawiadomił komornika w terminie siedmiu dni o przeszkodzie do przekazania zajętej kwoty; zawiadomienie jest skuteczne także w wypadku niewskazania rachunku bankowego, w tym rachunku bankowego obejmującego wkład oszczędnościowy. Dalej w art. 892 § 1 k.p.c. ustawodawca wskazał, że bank, który naruszył przepisy dotyczące obowiązków banku w zakresie egzekucji z rachunków bankowych, w tym rachunków bankowych obejmujących wkłady oszczędnościowe, odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę. Przepis ten nie precyzuje zasad i przesłanek odpowiedzialności banku, zatem odpowiedzialność ta następuje na ogólnych podstawach reżimu odpowiedzialności deliktowej na zasadzie winy.

Zgodnie z treścią art. 415 k.c., kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę zobowiązany jest do jej naprawienia. Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Przy ustalaniu odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych znajdują zastosowanie przepisy ogólne dotyczące związku przyczynowego, szkody i sposobów jej naprawienia (art. 361-363 k.c.). Jednak zważywszy na specyfikę deliktów, aby czyn sprawcy pociągał za sobą odpowiedzialność cywilną musi on wykazywać także pewne cechy (znamiona) odnoszące się do strony przedmiotowej i podmiotowej. Znamiona niewłaściwości postępowania od strony przedmiotowej określa się pojęciem bezprawności czynu, natomiast od strony podmiotowej określa się jako winę w znaczeniu subiektywnym.

Związek przyczynowy między szkodą a zachowaniem osoby za nią odpowiedzialnej musi być rozumiany w sposób obowiązujący na gruncie prawa cywilnego; związek taki scharakteryzowany został w art. 361 § 1 k.c., który wskazuje, że „zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła”.

Bezprawność zachowania oznacza, że jest ono sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym. Bezprawność zachowania może polegać nie tylko na przekroczeniu mierników i wzorców wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących, lecz również ze zwyczajów, utartej praktyki, zasad współżycia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 22.09.1986 r., IV CR 279/86, Lex nr 530539). Wyrządzenie szkody w majątku lub w dobrach osobistych innej osoby zazwyczaj będzie – z samej swej natury – nosiło znamiona bezprawności, a to z uwagi na okoliczność, że zachowanie takie wykracza przeciwko prawnie chronionym dobrom innego podmiotu.

Odnośnie przesłanki zawinienia wskazać należy, że na gruncie kodeksu cywilnego brak jest ustawowej definicji tego pojęcia. Powszechnie akceptuje się w związku z tym odwoływanie się przy ocenie stosunków cywilnoprawnych do definicji winy wypracowanej na gruncie prawa karnego. Na gruncie odpowiedzialności deliktowej winę interpretować należy zatem jako swoistą zarzucalność bezprawnego zachowania. Z. zachowania ma postać nagannej umyślności

lub nieumyślności (lekkomyślności lub niedbalstwa), tj. takiego subiektywnego procesu decyzyjnego sprawcy, który doprowadza do celowego, zamierzonego i świadomego podjęcia zachowania, o którym sprawca wie, że jest ono bezprawne, albo co do którego może – i przy zachowaniu należytej staranności powinien – wiedzieć, że jest ono bezprawne (lub że istnieje realna możliwość, że takim się okaże). Tak w prawie cywilnym, jak i w prawie karnym zawinienie sprawcy oceniane jest ze zbiektywizowanego punktu widzenia, a zatem o zawinieniu nie przesądza jedynie rzeczywisty przebieg subiektywnych procesów myślowych, lecz przede wszystkim to, jak procesy te przebiegają w normalnych warunkach. Szczególną postacią zawinienia przyjmuje zawinienie osób prawnych – jak wynika z art. 416 k.p.c., „osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu”; w tym wypadku element zawinienia odnoszony jest do osób fizycznych działających jako jednoosobowe lub kolegialne organy osoby prawnej, a następnie przenoszony jest na samą osobę prawną. Ponadto w ramach działalności osób prawnych dochodzi do powierzenia wykonania pewnych czynności pracownikom zatrudnianym przez te podmioty albo też innym podmiotom – w tym wypadku również odpowiedzialności za ich zawinione zachowania ponosi osoba prawna, a to na podstawie art. 429 k.c. i 430 k.c., a także art. 120 § 1 k.p.

Wreszcie podkreślenia wymaga, że jak wynika z przytoczonego już wcześniej art. 361 § 1 k.c., odpowiedzialność cywilną w reżimie deliktowym wywołuje nie tylko działanie sprawcy szkody, ale również i jego zaniechanie. Hipoteza art. 415 k.c. nie obejmuje jednak każdego rodzaju zaniechania (bezczynności) – ale jedynie takie zaniechanie, które ma charakter bezprawny nie tylko z uwagi na sam fakt wywołania szkody, ale również z uwagi na ustawowy zakaz tego rodzaju zaniechania. Bezprawność zaniechania ma miejsce wówczas, gdy istnieje wynikający z ustawy obowiązek działania, skorelowany z zakazem zaniechania lub też zakazem sprowadzenia skutku, który przez zaniechanie mógłby być sprowadzony (tak m.in. wyrok SN z 19.07.2003 r., V CKN 1681/00, Lex nr 121742).

Obowiązki ustawowe banku w zakresie egzekucji z rachunków bankowych określone zostały w kodeksie postępowania cywilnego, w części trzeciej poświęconej postępowaniu egzekucyjnemu, w dziale III regulującym egzekucję z rachunków bankowych. Stosownie do przytoczonego wyżej art. 889 § pkt 1 k.p.c. w celu dokonania egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego komornik przesyła do banku zawiadomienie o zajęciu. Bank ma obowiązek zaprzestania dokonywania jakichkolwiek wypłat z rachunku bez zgody komornika do wysokości zajętej wierzytelności, a ponadto ma obowiązek przekazania bezzwłocznie zajętej kwoty komornikowi na pokrycie egzekwowanej należności. W razie przeszkód w przekazaniu środków z zajętego rachunku, bank ma obowiązek zawiadomienia komornika w terminie siedmiu dni o tych przeszkodach. Obowiązki te dotyczą wszystkich rachunków bankowych dłużnika, prowadzonych w konkretnym banku w chwili doręczenia mu zawiadomienia o zajęciu; zajęcie jest skuteczne również w wypadku niewskazania numeru rachunku bankowego. Jak przy tym wynika z art. 890 § 1 k.p.c. brak środków na rachunku bankowym w chwili zajęcia nie stanowi przeszkody do prowadzenia egzekucji i nie zwalnia banku z obowiązku realizacji zajęcia; przepis ten jasno bowiem stanowi, że „zajęcie [...] obejmuje również kwoty, które nie były na rachunku bankowym [...] w chwili jego zajęcia, a zostały wpłacone na ten rachunek po dokonaniu zajęcia”. W miarę zatem wpływu środków na rachunek bankowy objęty zajęciem, bank ma obowiązek realizowania czynności wskazanych w art. 889 § pkt 1 k.p.c. – nie może więc dokonywać wypłat niezaakceptowanych przez komornika i ma obowiązek przekazywania środków wpływających na rachunek komornikowi.

Zdaniem Sądu w okolicznościach sprawy nie może budzić większych wątpliwości, że w odniesieniu do strony pozwanej spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności deliktowej. Strona pozwana nie wywiązała się należycie z ciążących na niej obowiązków dotyczących egzekucji z rachunków bankowych, co spowodowało, że w wyniku jej uchybień po stronie powódki powstała szkoda. Ustawowym obowiązkiem banku było niedokonywanie wypłat z zajętego przez komornika rachunku bez jego zgody, a także bezzwłoczne przekazanie kwot znajdujących się na zajęтым rachunku. Z poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych wynika, że komornik prowadzący postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi J. O. pismem z dnia 12.12.2012 r. zawiadomił stronę pozwaną o zajęciu rachunku bankowego dłużnika o numerze (...) i zakazie dokonywania z niego wypłat. Pismem z 18.12.2012 r. bank zawiadomił komornika o tym, że zachodzi przeszkoda w realizacji zajęcia – błędnie jednak wskazał, na czym ta przeszkoda polega. Stwierdził bowiem, że na rachunku brak jest środków pieniężnych. W rzeczywistości jednak przeszkoda ta miała – przynajmniej w stosunku do rachunku o w/w numerze - odmienny charakter; zgodnie bowiem z wiedzą banku, przedmiotowy

rachunek był wolny od zajęcia, gdyż prowadzono go dla celów rozliczeń funduszu rehabilitacyjnego. Bank zawiadomił komornika o tym, że rachunek nie podlega zajęciu dopiero pismem z 23.01.2013 r., stanowiącym odpowiedź na ponaglenie z 21.01.2013 r.

Na tym etapie postępowanie banku wadliwość jego działania nie była zawiniona. Zgodnie z wiedzą banku, posiadaną w tym czasie, rachunek dłużnika służył do rozliczeń z (...)i nie mógł w związku z tym podlegać egzekucji. W toku niniejszego postępowania ustalono, że przedmiotowy rachunek istotnie służył do rozliczeń środków pochodzących z funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Istnienie takiego rachunku było wymagane przez art. 33 ust. 3 pkt 2 ustawy z 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. jedn. Dz.U. 2011 r., nr 127, poz. 721 ze zm.), zgodnie z którym pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej jest obowiązany do prowadzenia rozliczeniowego rachunku bankowego środków tego funduszu. Stosownie zaś do art.33 ust.3b środki zakładowego funduszu rehabilitacji nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej oraz nie mogą być obciążane w jakikolwiek sposób z zastrzeżeniem ust. 4, który stanowi, że środki funduszu rehabilitacji są przeznaczane na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej, w tym na indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych opracowywane przez powołane przez pracodawców komisje rehabilitacyjne oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków. Co prawda firma (...)P.H. (...)– utraciła status zakładu pracy chronionej decyzją Wojewody (...)z 26.10.2012 r. z dniem 1.10.2012 r. (k.164), a zatem w chwili zajęcia rachunku środki znajdujące się na nim nie były chronione przed egzekucją, niemniej jednak bank nie miał wiedzy o treści decyzji z 26.10.2012 r., nie był również uprawniony do badania, czy kwoty wpłacane na „chroniony” rachunek faktycznie są środkami z(...)i czy faktycznie stanowią środki przeznaczone na cele funduszu rehabilitacyjnego. Pierwotnie zatem jego decyzja o niezrealizowaniu zajęcia co do tego konkretnie rachunku była uzasadniona okolicznościami i posiadaną przez bank wiedzą; wadliwe było jedynie zaniechanie bezzwłocznego powiadomienia komornika o rzeczywistej przyczynie niezrealizowania zajęcia, informacja o niej znalazła się bowiem dopiero w piśmie z 23.10.2013 r. Strona pozwana w żaden sposób nie wyjaśniła, z jakich właściwie przyczyn zaniechała przekazania komornikowi wyczerpującej i ścisłej informacji o przyczynach braku realizacji zajęcia – zwłaszcza, że zajęcie z 12.12.2012 r. jasno wskazywało sporny rachunek jako rachunek do którego komornik kieruje egzekucję.

Wyjaśnić przy tym należy, że argumentacja strony pozwanej, zgodnie z którą rachunek bankowy o numerze (...) nie podlegał zajęciu egzekucyjnemu w grudniu 2012 r., nie była trafna. Z przytoczonych przepisów nie wynika, aby chronione przed egzekucją były środki, które znajdują się na rachunku, który był kiedyś prowadzony przez podmiot prowadzący zakład pracy chronionej na potrzeby rozliczania zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Wolne od egzekucji są jedynie środki, które znajdują się na rachunku prowadzonym przez podmiot prowadzący zakład pracy chronionej pochodzące z funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Firma dłużnika od 1.10.2012 r. nie miała charakteru zakładu pracy chronionej, zaś ostatnia wpłata z (...) nastąpiła 2.11.2012 r. Biorąc pod uwagę, że dłużnik celowo wykorzystywał ten rachunek do bieżących rozliczeń firmy (licząc na to, że pozostanie on wolny od zajęcia), na rachunek wpływały kwoty niezwiązane z funduszem rehabilitacji osób niepełnosprawnych i wydatkowane były z niego kwoty na cele niezwiązane z realizacją celu tego funduszu. W chwili zajęcia na rachunku były zatem środki, które mogły podlegać egzekucji. Strona pozwana nie miała jednak o tym wiedzy, zatem nie można uznać, że jej zaniechania w zakresie realizacji zajęcia z 12.12.2012 r. miały w tym czasie charakter zawiniony. Bank nie ma obowiązku weryfikacji czy podmiot prowadzący zakład mający charakter zakładu pracy chronionej, a dla którego założony został rachunek bankowy, nadal posiada status zakładu pracy chronionej, a w związku z tym czy znajdujące się na rachunku bankowym takiego zakładu środki pieniężne podlegają egzekucji czy też nie. Sąd przyjął, że bank mógł pozostawać w uzasadnionym błędnym przekonaniu, że zachodzą przeszkody w przeprowadzeniu egzekucji z przedmiotowego rachunku, ponieważ zgromadzone na nim środki nie podlegały egzekucji.

Sytuacja ta uległa jednak zmianie w styczniu 2013 r. W związku z informacją udzieloną przez bank w dniu 23.01.2013 r., pismem z 28.01.2013 r. komornik ponownie zawiadomił bank o zajęciu rachunków bankowych dłużnika i zakazie dokonywania z nich wypłat, przesyłając jednocześnie kopię decyzji Wojewody (...)z 26.10.2012 r. Fakt przekazania tej decyzji wynika jasno z wykazu załączników do pisma z 28.01.2013 r. (por. k.34v akt komorniczych), strona

pozwana przyznała zresztą sama w toku procesu, że taki załącznik otrzymała (por. k.155v). Pismo z 28.01.2013 r. zostało doręczone stronie pozwanej 31.01.2013 r. (k.39 akt komorniczych), zatem najpóźniej 1.02.2013 r. bank mógł zrealizować skutecznie zajęcie. Od 1.02.2013 r. strona pozwana nie mogła się już zatem zasłaniać tym, że przedmiotowy rachunek nie podlega zajęciu komorniczemu i winna była je prawidłowo zrealizować – poprzez wstrzymanie możliwości wypłat z przedmiotowego rachunku bankowego. Nawet gdyby przyjąć interpretację przytoczonych przepisów pozwalającą na zwolnienie spod egzekucji wpłat z (...)dokonanych w czasie, gdy przedsiębiorstwo dłużnika miało status zakładu pracy chronionej, wskutek wypłaty dokonanej przez dłużnika w dniu 1.02.2013 r. stan rachunku został niemalże wyzerowany (po rozliczeniu transakcji księgowanych 1.02.2013 r. saldo wynosiło zaledwie 39,33 zł), zatem bank nie mógł mieć żadnych wątpliwości co do tego, że wpłaty wpływające na rachunek po 1.02.2013 r. w całości podlegają egzekucji, a samowolne polecenia wypłaty dokonywane przez dłużnika (poza ewentualnie kwotą 39,33 zł) są niedopuszczalne i nie mogą być realizowane. Z niewyjaśnionych przez stronę pozwaną i kompletnie niezrozumiałych (i nieusprawiedliwionych) przyczyn strona pozwana zignorowała drugie zajęcie i treść decyzji z 26.10.2012 r. i nadal nie realizowała zajęcia. Co prawda zawiadomiła komornika o tym, że zajęcie będzie realizowane i że zaspokojenie należności na rzecz powódki (jako świadczeń alimentacyjnych) będzie następowało z pierwszeństwem wobec należności innych wierzycieli, niemniej jednak w rzeczywistości bank nadal nie przystąpił do wykonania zajęcia. Z przedstawionego przez powódkę wyciągu z rachunku bankowego za okres 1.02.2013 r. – 22.02.2013 r. wynika, że na rachunek wpływały kwoty, które nie zostały przekazane komornikowi; dokonywano z niego także wypłat na rzecz innych niż komornik podmiotów. Jak wynika z pisma pozwanego banku z 8.04.2013 r., do realizacji zajęcia bank przystąpił **dopiero w kwietniu 2013 r.** – wskazując, że o utracie statusu zakładu pracy chronionej przez zakład, dla którego prowadzony był sporny rachunek, dowiedział się dopiero z pisma komornika, które – co należy przypomnieć – otrzymał przecież już 31.01.2013 r. Co więcej, w lutym 2013 r. powódka sama interweniowała w banku, wnosząc skargę w związku z brakiem realizacji zajęcia; do skargi także dołączona była kopia decyzji z 26.10.2012 r. Mimo, że bankowi **ponownie** zasygnalizowano, że odmowa zajęcia jest bezpodstawna, zajęcie nie było realizowane. Bank ograniczył się do powiadomienia skarżącej, że wyjaśnienie przyczyn braku realizacji zajęcia jest objęte tajemnicą bankową, nie podjął jednak żadnych starań, aby bezzwłocznie przystąpić do realizacji zajęcia (co miał obowiązek zrobić nie później niż 1.02.2013 r.). Realizacja zajęcia przedmiotowego rachunku nastąpiła więc z ponad dwumiesięcznym opóźnieniem. Strona pozwana nie przedstawiła żadnego wyjaśnienia tej sytuacji i w żaden sposób nie usprawiedliwiła w niniejszym procesie swej opieszałości w realizacji ustawowych obowiązków. Przypomnieć w tym miejscu wypada, że z uwagi na szczególny status banków (również na gruncie przepisów powszechnie obowiązujących) i spoczywające na bankach obowiązki, od strony pozwanej należało oczekiwać najwyższej staranności w realizacji swych obowiązków.

Jak wynika z historii spornego rachunku, do czasu faktycznej realizacji zajęcia przez bank dłużnik swobodnie dysponował środkami zgromadzonymi na tym rachunku i w konsekwencji w okresie od 2.02.2013 r. do 22.02.2013 r. bezprawnie wypłacona została z przedmiotowego rachunku kwota 72.356,52 zł, z której mogłaby zostać zaspokojona wierzytelność powódki. Sąd nie dysponuje informacjami co do tego, czy w okresie późniejszym na rachunek wpłacane były jakieś środki i czy dokonywano z niego wypłat – strona pozwana nie przedstawiła bowiem w tym zakresie żadnych informacji, ograniczając się do przedstawienia wybiórczego wyciągu, zawierającego wyłącznie wpłaty z (...). Z zeznań J. O. oraz z przedstawionego przez powódkę wyciągu wynika jednak niezbicie, że na rachunek ten dokonywane były także wpłaty w ramach bieżącej działalności gospodarczej dłużnika. Niemniej jednak już sama kwota wypłacona bezprawnie w lutym 2013 r. wystarczyłaby na zaspokojenie należności względem powódki oraz kosztów egzekucyjnych za sporny okres. Zdaniem Sądu, najpóźniej z chwilą uzyskania od komornika prowadzącego egzekucję informacji, że prowadzony przez dłużnika zakład utracił status zakładu pracy chronionej, bank powinien był niezwłocznie dopełnić ciężących na nim z mocy art. 889 § 1 k.p.c. obowiązków, tj. zaprzestać dokonywania wypłat z rachunku bez zgody komornika. Wszelkie kwoty, które znajdowały się na dzień 1.02.2013 r. bądź wpłynęły po tym dniu na rachunek dłużnika winny były zostać przekazane komornikowi. Tym czasem pomiędzy 2.02.2013 r. a 22.02.2013 r. bezprawnie wypłacono z rachunku kwotę 72.356,52 zł. W ocenie Sądu bank bezprawnie naruszył więc wynikające dla niego z treści art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. obowiązki. Podkreślić należy, że strona pozwana jest profesjonalnym przedsiębiorcą, a zatem zgodnie z art. 355 § 2 k.c. spoczywa na niej obowiązek działania z należytą starannością **z uwzględnieniem zawodowego charakteru jej działalności**; zważywszy zaś, że działalność ta ma charakter działalności bankowej, należyta staranność, jakiej można było oczekiwać od strony pozwanej, powinna mieć charakter

najwyższy ze spotykanych w obrocie gospodarczym. Działanie bądź zaniechanie bez zachowania należytej staranności należy uznać za zawinione. Z powyższego wynika zatem, że działanie pozwanego banku było bezprawne i zawinione.

Nie budziło również wątpliwości Sądu, że konsekwencją uchybień banku było powstanie szkody po stronie powódki. Gdyby bowiem bank uniemożliwił wypłatę środków z zajętego rachunku niezwłocznie po powzięciu informacji, że przedmiotowy rachunek nie jest już rachunkiem przeznaczonym na rozliczenia funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzonym na potrzeby zakładu pracy chronionej, powódka zostałaby zaspokojona ze środków znajdujących się na tym rachunku w drodze egzekucji sądowej. Powódka wykazała, że jakkolwiek w drodze egzekucji sądowej częściowo uzyskała zaspokojenie swych roszczeń, niemniej jednak nastąpiło to tylko co do bardzo ograniczonej jej części. Kwota zaległych alimentów mimo prowadzonej egzekucji systematycznie narastała i w 2015 r. osiągnęła poziom ok. 90.000 zł. Wynika stąd, że egzekucja skierowana do innych składników majątku dłużnika, podobnie jak i egzekucja skierowana do spornego rachunku po 8.04.2013 r. była w przeważającej mierze nieskuteczna.

Przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu było odszkodowanie w kwocie 38.304 zł; jak wynika z argumentacji pozwu, jest to kwota tożsama z kwotą wskazaną w wezwaniu do zapłaty z 16.10.2013 r. (k.19-22). Powódka ani w tym wezwaniu, ani w pozwie nie wskazała w sposób precyzyjny, jak wyliczona została wysokość poniesionej szkody; ograniczyła się do wskazania, że była to kwota niewyegzekwowanych alimentów na dzień wezwania do zapłaty, tj. 16.10.2013 r. Na chwilę zajęcia rachunku pismem z 28.01.2013 r. po stronie powódki istniała wierzytelność alimentacyjna z tytułu alimentów zaległych na kwotę 14.456,85 zł, a ponadto dłużnik był zobowiązany do uiszczania alimentów w kwocie 4.000 zł do 10-tego dnia każdego miesiąca. W związku z tym z każdym kolejnym miesiącem wierzytelność powódki zwiększała się o kwotę 4.000 zł, a ponadto wraz z tą kwotą powinna zostać pobrana każdorazowo dodatkowo kwota 332,50 zł tytułem kosztów egzekucyjnych. Należność dochodzona niniejszym pozwem obejmuje natomiast odszkodowanie za niewyegzekwowane alimenty do października 2013 r. łącznie. Z powyższego wynika, że łączna kwota należności, jakie do 16.10.2013 r. powinny zostać przekazane z zajętego rachunku w celu zaspokojenia egzekucyjnego roszczeń alimentacyjnych to 50.456,85 zł (pierwotne zadłużenie w kwocie 14.456,85 zł, powiększone o alimenty za 9 miesięcy w kwocie po 4.000 zł, tj. 36.000 zł), a ponadto dodatkowo na poczet kosztów egzekucyjnych przekazane powinny być kwoty: 1.190,75 zł (należność aktualna na dzień zajęcia, tj. 28.01.2013 r.) oraz 2.902,50 zł (kwota po 322,50 zł za 9 miesięcy), tj. łącznie 4.093,25 zł. Łącznie zatem do 16.10.2013 r. strona pozwana powinna przekazać komornikowi na poczet zadłużenia alimentacyjnego ok. 55.000 zł. Gdyby w lutym 2013 r. bezprawnie nie wypłacano środków z rachunku, środki wpływające na ten rachunek w lutym 2013 r., wystarczyłyby na zaspokojenie w/w należności w całości. W okresie pomiędzy 1.02.2013 r. a 22.02.2013 r. wypłacono bowiem z rachunku na podstawie dyspozycji dłużnika kwotę ponad 72.000 zł. Podkreślić należy, że tak koszty egzekucyjne, jak i roszczenia alimentacyjne mają bardzo wysokie pierwszeństwo zaspokojenia (por. art. 1025 k.p.c. – koszty podlegają zaspokojeniu w kategorii I, należności alimentacyjne w kategorii II), a zatem mimo skierowania do rachunków bankowych dłużnika innych egzekucji sądowych oraz egzekucji administracyjnej, powódka miałaby pierwszeństwo w zaspokojeniu. Strona pozwana nie wykazała, aby do spornego rachunku skierowano w omawianym okresie egzekucję należności, którym służyłoby takie pierwszeństwo zaspokojenia, które wykluczałoby zaspokojenie powódki nawet w razie terminowej realizacji zajęcia.

Według stanu na dzień doręczenia wezwania do zapłaty, tj. 22.10.2013 r., dłużnik miał obowiązek uiszczenia na rzecz powódki po 28.01.2013 r. świadczeń alimentacyjnych w łącznej kwocie 50.456,85 zł. Jak wynika z akt postępowania egzekucyjnego, na rzecz powódki wyegzekwowana została natomiast w okresie od 28.01.2013 r. do 22.10.2013 r. jedynie łączna kwota 13.194,88 zł (por. k.18, suma pozycji od 2 do 16, kolumna „wierzycielowi”), podlegająca zaliczeniu na poczet zaległych, najwcześniej wymagalnych alimentów (z informacji udzielonej przez komornika w dniu 30.01.2014 r. nie wynika, aby wpłaty były księgowane na poczet odsetek). Wobec tego na dzień wezwania do zapłaty szkoda powódki wynosiła 37.261,97 zł (= 50.456,85 zł – 13.194,88 zł). Na chwilę obecną szkoda ta nie została naprawiona, gdyż mimo prowadzonej egzekucji zadłużenie alimentacyjne sukcesywnie wzrasta i wynosi obecnie ponad 90.000 zł. Wpłaty poczynione po 22.10.2013 r. nie pomniejszyły zatem szkody – bo gdyby terminowo wykonano zajęcie, to dalsze wpłaty zaliczane byłyby na poczet alimentów za okres po 16.10.2013 r., a zatem wierzycielka zostałaby w większym stopniu zaspokojona. Szkoda istniejąca na dzień doręczenia wezwania z 16.10.2013 r. nadal zatem

istnieje i nie uległa naprawieniu poprzez wymagane prawem wpłaty dłużnika (dobrowolnie lub w ramach czynności egzekucyjnych); z zeznań J. O. wynika przy tym, że nie ma on możliwości zaspokojenia powódki.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku, zasądając od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 37.261,97 zł tytułem naprawienia szkody wskazanej w piśmie z 16.10.2012 r., tj. szkody wynikającej z niezaspokojenia bieżącej i zaległej zaległości alimentacyjnej za okres od 28.01.2013 r. (data zajęcia) do 22.10.2012 r. (data doręczenia wezwania do zapłaty). Dalej idące powództwo o zapłatę odszkodowania zostało oddalone w punkcie II wyroku.

Rozstrzygnięcie co do odsetek Sąd wydał w oparciu o art. 481 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (§1), zaś wysokość odsetek może wynikać albo z umowy stron, albo – w razie jej braku – należne są odsetki ustawowe (§2). O opóźnieniu można mówić jedynie, gdy nadszedł już termin spełnienia świadczenia – zaś zgodnie z ogólną regułą zawartą w art. 455 k.c. termin spełnienia świadczenia może być oznaczony przez strony albo obowiązujące przepisy, może też wynikać z właściwości zobowiązania, a jeśli nie zachodzi żadna z tych sytuacji – świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. Termin spełnienia świadczenia odszkodowawczego na podstawie art. 892 § 1 k.p.c. nie został przez ustawodawcę określony, zatem winno być one spełnione bezzwłocznie po wezwaniu do zapłaty. Powódka domagała się zasądzenia odsetek od 22.10.2013 r., tj. od daty odebrania przez stronę pozwaną wezwania do zapłaty z 16.10.2013 r. Wobec jednak faktu, że w przedmiotowym wezwaniu powódka wyznaczyła stronie pozwanej termin 7 dni na uiszczenie dochodzonej należności, datą w której strona pozwana pozostawała w zwłoce i od której należało zasądzić odsetki był dopiero 30.10.2013 r. Z tych względów Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku, dalej idące powództwo o zapłatę odsetek oddalając w punkcie II wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III wyroku na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko, co do nieznaczonej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Sąd oddalił powództwo jedynie co do niewielkiej części; powódka wygrała zatem proces niemalże w całości. Na koszty poniesione przez powódkę złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.916 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (k.10), tj. łącznie 4.333 zł. Taką też kwotę przyznano powódce od strony pozwanej w punkcie III wyroku.